

A Bíróság ítéletei

a C-163/24. sz. ügyben | Statul Român – Ministerul Finanțelor Publice és Curtea de Apel București és a C-293/24. sz. ügyben | Ferreira da Silva e Brito és társai

120/26. sz. sajtóközlemény

Luxembourg, 2026. szeptember 8.

Az uniós jog megsértése miatti felelősség: a Bíróság pontosítja azokat a feltételeket, amelyek mellett egy magánszemély kártérítést kaphat egy uniós joggal ellentétes bírósági határozat miatt

A Bíróság többek között megerősíti, hogy a megsértett szabálynak jogokat kell keletkeztetnie a magánszemélyek számára, és hogy a nemzeti bíróság hibás mulasztása, miszerint nem fordult a Bírósághoz e szabály értelmezéséért, hozzájárulhat a felelősség megállapításához

A Bíróság a mai napon hozott két ítéletében továbbfejleszti az uniós jog végső fokon eljáró nemzeti bíróság általi megsértése miatti tagállami felelősségre vonatkozó ítélkezési gyakorlatát, pontosítva azt, hogy milyen következménye van az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó kötelezettség megsértésének. Így egy román ügyben a Bíróság rámutat, hogy ilyen felelősség csak akkor áll fenn, ha az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó kötelezettség megsértése egy másik, a magánszemélyek számára jogokat keletkeztető uniós jogi szabály megsértésével jár együtt. Márpedig ebben az ügyben nem ez volt a helyzet, mivel a szóban forgó, a mezőgazdasági területek pontos azonosítására vonatkozó szabályok az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére irányuló általános közérdekű célokat szolgálnak. Egy portugál ügyben a szóban forgó szabályok – amelyeket egy 2009-es legfelsőbb bírósági ítéletben helytelenül alkalmaztak – valóban ilyen célt szolgáltak, mivel a vállalkozás átruházása esetén nyújtanak védelmet a munkavállalóknak. A Bíróság rámutat, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy ez az ítélet az uniós jog kellően súlyos megsértésének minősül-e, ami az egyik feltétele annak, hogy egy tagállam felelősségre vonható legyen amiatt, hogy a végső fokon eljáró egyik bírósága megsértette az uniós jogot. A Bíróság azonban kiemel bizonyos elemeket, amelyeket e vizsgálat szempontjából döntőnek minősít, és arra az álláspontra helyezkedik, hogy az alapügyben ez a feltétel teljesül.

A **C-163/24. sz. ügyben** egy román mezőgazdasági termelő 2007-ben mezőgazdasági támogatást igényelt 264,71 hektár területre. Egy ellenőrzés nyomán az illetékes román hatóság úgy ítélte meg, hogy a ténylegesen támogatható terület mindössze 180,62 hektár volt, és elutasította a kérelmét. Az e határozat ellen benyújtott kereseteket elutasították, mivel a bukaresti ítéltábla 2012-ben megtagadta, hogy a Bírósághoz forduljon a mezőgazdasági támogatások integrált igazgatási és ellenőrzési rendszeréről szóló rendelet¹ értelmezése iránt. A mezőgazdasági termelő ezt követően felelősség megállapítása iránti keresetet indított a román állammal szemben az uniós jog megsértése miatt. Fellebbezés keretében ugyanez a bukaresti ítéltábla végül kérdést terjesztett a Bíróság elé, különösen arra vonatkozóan, hogy az előzetes döntéshozatalra utalás korábbi megtagadása alkalmas-e arra, hogy maga után vonja a román állam felelősségét.

A **C-293/24. sz. ügyben** a portugál Air Atlantis légitársaság alkalmazottai, akiket a társaság 1993-as felszámolása során elbocsátottak, azt állították, hogy a vállalkozások átruházásáról szóló irányelv² értelmében vett „üzletátruházás” keretében a Transportes Aéreos Portugueses átvette a társaság tevékenységének egy részét. Így kérték, hogy az utóbbi társaságba vegyék fel őket. 2009-ben a portugál legfelsőbb bíróság megtagadta, hogy kérdést terjesszen előzetes döntéshozatalra az „üzletátruházás” fogalmára vonatkozóan a Bíróság elé, majd helyben hagyta a munkavállalók kereseteinek az alsóbb fokú portugál bíróságok általi elutasítását. A munkavállalók ezután a lisszaboni polgári bíróság előtt felelősség megállapítása iránti keresetet indítottak a portugál állammal szemben az uniós jognak a legfelsőbb bíróságnak felróható megsértése miatt. Mivel ezen elsőfokú bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz, ez utóbbi **2015-ben**

megállapította egyrészt, hogy ebben az ügyben valóban sor került vállalkozás-átruházásra, másrészt pedig, hogy a legfelsőbb bíróságnak előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kellett volna előterjesztenie³. Ezen ítélet ellenére az ügy érdemében eljáró portugál bíróságok többek között azzal az indokkal utasították el a munkavállalók keresetét, hogy ítéletében a Bíróság a portugál legfelsőbb bíróságnak a 2009. évi ítéletét követő, az „üzletátruházás” fogalmára vonatkozó ítélezési gyakorlatára támaszkodott. Rendkívüli felülvizsgálati kérelem benyújtását követően a legfelsőbb bíróság végül szintén a Bírósághoz fordult annak megállapítása érdekében, hogy a 2009-ben képviselt álláspontja az uniós jog kellően súlyos megsértésének minősült-e, ami a portugál állam felelősségét vonhatja maga után.

A tagállam uniós jog megsértéséért való felelőssége megállapításának feltételeit illetően a Bíróság emlékeztet arra, hogy az állítólagosan sérelmet szenvedett magánszemélyek három együttes feltétel teljesülése esetén rendelkeznek kártérítéshez való joggal: ha a megsértett uniós jogi szabály célja, hogy számukra jogokat keletkeztessen, e szabály megsértése kellően súlyos, és közvetlen okozati összefüggés áll fenn e jogsértés és az elszenvedett kár között. Ez az elv akkor is alkalmazandó, ha a jogsértés olyan bíróság határozatából ered, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség.

A C-163/24. sz. ügyben a Bíróság ezért megállapítja, hogy az előzetes döntéshozatalra utalási kötelezettség megsértése esetén a tagállam felelőssége csak akkor állapítható meg, **ha e jogsértés együtt jár egy másik, a magánszemélyek számára jogokat keletkeztető uniós jogi szabály megsértésével. Ezen előzetes döntéshozatalra utalási kötelezettség megsértése ugyanis önmagában nem elegendő ahhoz, hogy egy tagállam felelősségét megállapítsák.** Márpedig ebben az ügyben egyrészt a mezőgazdasági támogatások integrált igazgatási és ellenőrzési rendszeréről szóló rendelet szóban forgó rendelkezése nem biztosít semmilyen jogot a mezőgazdasági támogatást igénylő mezőgazdasági termelőknek, mivel e rendelkezés célja kizárólag az Unió pénzügyi érdekeinek védelme. Másrészt azok a feltételek, amelyek között az érintett román mezőgazdasági termelő eljárhatott, nem tették lehetővé számára, hogy egy másik rendeletben szereplő, a menthető hiba esetére vonatkozó uniós jogi rendelkezésre hivatkozzon.

A C-293/24. sz. ügyben a Bíróság megállapítja, hogy a vállalkozás-átruházásról szóló irányelv szóban forgó rendelkezései valóban jogokat kívánnak keletkeztetni a magánszemélyek számára, így a portugál állam felelősségének megállapításához szükséges első feltétel – a legfelsőbb bíróság 2009. évi határozata miatt – teljesül. Ami a második feltételt illeti, amely az uniós jog érintett bíróság általi kellően súlyos megsértésének fennállására vonatkozik, a Bíróság három olyan elemet emel ki, amelyeket döntőnek minősít. Először is megállapítja, hogy a 2015. évi ítéletében alkalmazott megoldás már a portugál legfelsőbb bíróság 2009. évi megtagadó határozatát megelőző ítélezési gyakorlatból is kitűnt, és e határozat az uniós jog több hibás értelmezését tartalmazta. Másodszor, ebben az ügyben az uniós jog kellően súlyos megsértésére utal az a körülmény is, hogy a portugál legfelsőbb bíróság anélkül tért el az e 2009. évi határozatot megelőző ítélezési gyakorlatból eredő iránymutatásoktól, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett volna a Bíróság elé, pedig erre köteles lett volna. Harmadszor, e legfelsőbb bíróság nem hagyhatta figyelmen kívül, hogy az általa ebben a határozatban alkalmazott módszertani megközelítés uniós joggal való összhangja éppen egy, abban az időben a Bíróság által vizsgált előzetes döntéshozatal iránti kérelem központi kérdése volt, ami arra utal, hogy az említett jog e nemzeti bíróság általi megsértése nem menthető jellegű. E különböző tényezőkre tekintettel **tehát megállapítható, hogy a 2009. évi ítélet kellően súlyosan sérti az uniós jogot, amit azonban a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, csakúgy, mint az e jogsértés és az Air Atlantis korábbi munkavállalói által az alapügyben megtéríteni kért károk közötti okozati összefüggést.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek az Európai Unió Bírósága elé.

A Törvényszék rendelkezik hatáskörrel az olyan előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elbírálására, amelyek kizárólag (1) a közös hozzáadottértékadó-rendszer (héta), (2) a jövedéki adók, (3) a vámkódex, (4) az áruknek a Kombinált Nomenklátúra szerinti tarifális besorolása, (5) a visszautasított beszállás vagy közlekedési szolgáltatások késése vagy törlése esetén az

utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség, vagy (6) az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelmi rendszere tárgykörök alá tartoznak. Az összes többi előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálására a Bíróság rendelkezik hatáskörrel.

Sem a Bíróság, sem a Törvényszék nem dönti el a nemzeti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság vagy a Törvényszék határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot. A tényállás és a jogi háttér ismertetése az ügyben releváns időszakra vonatkozik, és az ügy iratain alapul.

A kihirdetés napján az ítéletek teljes szövege és adott esetben az összefoglalása ([C-163/24](#) és [C-293/24](#)) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Szabó Mónika ☎ (+352) 4303 3047

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Curia Web TV](#)” és „[European Broadcasting Service](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Kövesse a híreket!

¹ A közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló 1782/2003/EK tanácsi rendelet által előírt kölcsönös megfeleltetés, moduláció, valamint integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2004. április 21-i [796/2004/EK bizottsági rendelet](#).

² A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1977. február 14-i [77/187/EGK tanácsi irányelv](#).

³ A Bíróság 2015. szeptember 9-i ítélete a Ferreira da Silva e Brito és társai ügyben, [C-160/14](#) (lásd még a [96/15](#). sz. sajtóközleményt).